

בעיקבות הרוח על מניות הבנקים:

למכור - ולשלם - לציבור!

השרים ושפירא עם פירסום הרוח מה הרוח?

דבר העיקורי שיש לוטר על דוח ועדת בייסקי הוא זה: לא היה בו שום צורך. עור לפני שהתמנתה הוועדה כחוק. פירסם העולם הזה (9.1.85) כתבי אישום מפורט. שהוכיח כי ניתן לתבוע לדין פלילי את מנהלי הבנקים. האיש מים כשיטת הרמיה של ויסות המניות. לפי בקשת העולם הזה ניתחתי אז את מעשי הבנקים ואת סעיפי החוק הנוגעים בדבר. והוכחתי שמנהלי הבנקים אשמים. לכאורה. בשורה

מאת אמנון זיכרוני

ארכה של עבירות פליליות (ראה מיסגרת). היתה זאת חובת היועץ המישפטי לממשלה. שאני

מנהלים גזית (פועלים) ייסת (בלילי) אפשר לערוף ראשים - למי שייסתדרו יפה בלי ראשים

פניתי רישמית. להורות לפתוח בחקירה פלילית נגד כל האחד ראים. כדי להגיש נגדם כתבי אישום. כפי שקורה לכל עובדי ציבור. החשוד בעבירות הרבה שחות חמורות. מן הדין היה להשעות את האחרים לאלתר. למנהלי הבנקים אין עומדת הטענה שהם אנשים פרטיים ומנהלים של עסקים פרטיים. עליי החוק. מנהלי הבנקים ופקידיהם הם "עובדי ציבור".

איפה הפוליטיקאים?

ה וועדה אמרה את כל אשר יש לומר על מנהלי הבנקים הריסי

של שופט בית המישפט העליון ושל היועץ המישפטי לממשלה. מן הדין היה שהוועדה תביא

אומנם אין הפוליטיקאים נוטאים באחריות פלילית. במידה שפעלו בתוקף תפקידם. אולם אין פירוט

הריים. היא תבעה מהם להתפטר תוך 30 יום. ולמעשה הורתה ליועץ המישפטי לפתוח בחלוקים המישפטיים

הסכנה במסקנות הוועדה: סיפוק תאוות הנקם של הציבור ונחיתת פורקן לריגשותיו מבלי להסיק מסקנה מהותית לגבי עצם הכגיעה בהמוני אזרחים

בע שהיא פסול מלמלא תפקיד ציבורי בכיר. הוא הדין לגבי המנכ"ל מתקופת ארידור. עורא סדו.

ועתה: הלאמה

ה סכנה הגדולה במסקנות הוועדה היא שחן מספקות את תאוות הנקם של הציבור. ונותנות פורקן לריגשותיו. מבלי להסיק שום מסקנה מהותית לגבי עצם הכגיעה בהמוני אזרחים. שנפלו קורבן למעשים פליליים.

עריפת ראשיהם של יחידים - שייסתדרו יפה מאיד גם בלי הראשים - ררושה מבחינת ההוגינה הציבורית. אך הווי עדה לא אמרה מילה על השיי אלה הראשונה שכל אחד מהקורבנות ישאל: מה קורה לכספים שנגזלו ממני?

גרוע מזה. שרי הממשלה עצמם קפצו ודנו בחקיקת חוק. אשר יצאה את הגזילה וימנע מן הקורבנות לממש את זכותו האלמנטארית של כל קורבן למעשה גזול: לקבל פיצוי על הגזילה. יש לזכור שהממשלה אומנם קיבלה על עצמה. במיסגרת ההסדר. להבטיח את הערך המופחת של ההשקעות (המניות) על חשבון משלס המיסים. אבל איש אינו מתכנן להחזיר לנפגעים את הכסף שהפסידו בעיקבות מעשי הגזל והרמיה הקשורים בפרשת אויסות.

הרבה שהוועדה היתה מנועה מהסיק נגדם מסקנות כשטח הציבורי כפי שהסיקה ועדת בייסקי. לגבי השר אריאל שרון. כאשר קבעה שאין השר יכול להמשיך במילוי תפקידו.

לאור מסקנות הוועדה עצמה. מן הראוי היה לקבוע שאין השר יגאל הורביץ יכול להמשיך למלא תפקיד כלכלי בממשלה. הורביץ מכחן עתה כשרובלתיקה. אך הוא חבר בוועדת השרים לענייני כלכלה. הוועדה קבעה כי מר הורביץ פריש מתפקידו ואינו מכחן כשרהאוצר. בנסיבות אלה נראה לנו כי יש להסתפק בקביעת אחריותו כאמור לעיל.

מינויה מה שעתה הוועדה שיהרביץ עדיין מכהא תפקיד כלכלי מרכזי בממשלה הווי בחית.

גם לגבי יורם ארידור מורה הקי ביעה. מר ארידור פריש מתפקידו ואינו מכחן כשרהאוצר. בנסיבות אלה נראה לנו כי יש להסתפק בקביעת אחריותו כאמור לעיל. לא זה בלבד שארידור ממשיך לכהן כחבר בנסת. אלא שהוא גם ממלא תפקיד של חבר ועדת הכספים. וממלא לא פעם את מקומו של יור הוועדה.

הוועדה תחת ביקורת נוקבת על תפקידו של מנכ"ל האוצר לישעבר. הפרופסור יעקב נאמן. שכיחן בתפקידו בימי הורביץ. אך הסתפקה במסקנה סתמית. נאמן הוכר כמועמד לתפקיד

שהוא היה צריך לפתוח בהם הפני טנתיים והצי. לא בן לגבי הפוליטיקאים. כאן נהגה הוועדה במתינות במידה.

במתינותה של ועדת מיפלגת העבודה לפני שבועיים.

תקדים בן ציון: בית המישפט פסק!

השקעותיו... על הבנק להמעיט במתן הלוואות למנהליו ולפקידיו. מהטעם שהלוואות כאלה לא ייבדקו במידת ההקפדה הדרושה". ברור שבחודשים יוני ויולי 1974 לא היה הבנק מסוגל לסלק את חובותיו השוטפים. אז מנה לבנק ישראל בבקשת עזרה עלידי מתן הלוואה. נגיד בנק ישראל דחה את הבקשה - וכך הגיעו הדברים לתפיסת הבנק על ידי בנק ישראל. קובע בית המישפט: בנקאי זהיר. חובתו היא לנקוט באמצעים כדי שהבנק שלו יוכל לעמוד גם בימי רוח סערה בלתי מצויים... כבר היו דברים מעולם ששערי הבורסה ירדו וירדה פיתאומית... מה שקרה בפועל לא היה מחוץ לגדר ציפיה סבירה של בנקאי זהיר... המערער שיחק במישחקי מזל מסוכנים מאוד... העוסק בעיסקות כאלה עלול להיתפס בעת ירידת המחיר... השאלה הפשוטה היא מדוע לא יחול דין שווה על כל מנהלי הבנקים. מדוע לא ייבחנו מעשיהם באמות המידה שנקבעו בפקידיהן שניתן בניין יהושע בן ציון. בעבר מנהל בנק ארץ ישראל בריטניה. שהורשע ונדון לתקופת מאסר ממושכת?

באמצע שנות ה-70 דן בית המישפט העליון בעירעור שהוגש עלידי המדינה נגד הבנקאי יהושע בן ציון. ועירעור שכנגד שהוגש על ידי בן ציון. בית המישפט קבע שלא רק אי כושר מאני קובע אם חברה נמצאת במצב של פשיטת דול. אלא גם חוסר נזילות די בו כדי להביאה עד למצב כזה. בית המישפט הוסיף שמתקבל על הדעת שאי כושר פירעון במובן חוסר נזילות מהווה. כשהוא לעצמו. עילה למתן צו פירוק. חברה שאינה מסוגלת לשלם את חובותיה. פירוש הדבר שאינה יכולה להמשיך בעסקיה... כך ובית הדין בעיסקי בנקאות המבוססים על קבלת פיקדונות מן הקהל". הוסיף בית המישפט העליון: ההנחה היא שלא כל המפקדים ידרשו את הכספים בעת ובעונה אחת. כל עוד ישמרו אומנם ביכולת לבנות בעוד בהתחייבויותיו. אבל כאשר אומן זה מתערער. עלול הבנק להגיע עד מהרה למצב של סגירת שערי. כלומר של פשיטת גול... בנק הייב להימנע מעסקים ספקולטיביים. העלולים לסכן את כספי המפקדים... בנק מצווה על מדיניות של פיזור